

МАУП

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

дисципліни

«МЕНЕДЖМЕНТ МИТНОЇ СПРАВИ»

(для бакалаврів)

КИЇВ 2018

Підготовлено док. філ. у гал. екон., доцентом кафедри менеджменту Середюк Катериною Володимирівною.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту (протокол № 8 від 26 лютого 2018 року)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Середюк К.В. Навчальна програма дисципліни «Менеджмент митної справи» (для бакалаврів) – К.: МАУП, 2018. - 18 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни, методичні вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Менеджмент митної справи» вивчається при підготовці бакалаврів за напрямом «Менеджмент» та фаховим спрямування «Менеджмент митної справи».

При вивченні дисципліни розглядаються форми і методи державного регулювання митної діяльності, методи митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Особливу увагу приділяється механізму функціонування тарифної системи країни, оцінці наслідків функціонування механізму тарифного регулювання.

Метою викладання дисципліни є формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок з менеджменту митної справи.

Після вивчення дисципліни студент повинен знати:

- розуміти та знати сутність, сучасний стан та перспективи розвитку митно-тарифних відносин;
- митно-тарифну політику як складову зовнішньоекономічної політики держави;
- характеристику методів митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- організаційну структуру митної систему України;
- економічну природу митного тарифу, його класифікацію та функціональні завдання;
- сутність і місце митної вартості в системі митного оподаткування.

Після вивчення цього курсу студенти повинні вміти:

- нараховувати митний тариф в залежності від виду мита;
- застосовувати особливості видів мита;
- диференційовано застосовувати митні ставки залежно від країни походження товару;
- оцінити вплив митного тарифу на доходи держави та організації;
- визначити фактичний та оптимальний рівень митного тарифу.

Дисципліна «Менеджмент митної справи» вивчається шляхом читання лекцій та проведення практичних занять.

На лекціях розглядаються теоретичні питання менеджменту митної справи, розкривається сутність управління митно-тарифними відносинами. У процесі проведення практичних занять студенти закріплюють теоретичні знання та набувають практичних навиків.

Міждисциплінарні зв'язки. Попередньо визначаються такі фундаментальні і професійно-орієнтовані дисципліни як «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Основи менеджменту», «Основи митної справи», «Митний контроль та оформлення», «Маркетинг», «Операційний менеджмент», «Зовнішньоекономічна діяльність».

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

«Менеджмент митної справи»

№ з/п	Назва модуля і теми
Змістовий модуль I. Теоретичні основи та концептуальні засади функціонування митно-тарифної системи країни.	
1.	Сутність сучасний стан та перспективи розвитку митно-тарифних відносин.
2.	Митно-тарифна політика як складова зовнішньоекономічної політики держави.
3.	Характеристика методів митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
4.	Організаційна структура митної системи України.
Змістовий модуль II. Механізм функціонування тарифної системи країни.	
5.	Економічна природа митного тарифу, його класифікація та функціональні завдання.
6.	Специфіка використання експортного мита при регулюванні національного ринку.
7.	Застосування особливих видів мита як обмежувальних заходів.
8.	Диференціація митних ставок залежно від країни походження товару.
Змістовий модуль III. Характеристика систем митних режимів.	
9.	Систематизація митних режимів при здійсненні ЗЕД.
10.	Особливості застосування митного режиму при переміщенні майна через кордон.
11.	Використання митних режимів при наданні митними органами послуг у сфері митно-тарифних відносин.
12.	Вдосконалення системи митного регулювання в Україні на основі використання досвіду зарубіжних країн.
Всього годин: 108 Форма контролю: іспит.	

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

«Менеджмент митної справи»

Змістовий модуль I. Теоретичні основи та концептуальні засади функціонування митно-тарифної системи країни.

Тема 1. Сутність сучасний стан та перспективи розвитку митно-тарифних відносин.

Сутність зовнішньоекономічних зв'язків. Стратегії і тактики інтегрування економіки країни до світового економічного простору. Оптимальна модель

взаємовідносин України зі світовим простором. Місце митних відносин у моделі «внутрішні відносини – кордон – зовнішні відносини». Правовий аспект митних відносин. Об'єкт митно-тарифних відносин. Види митно-тарифних відносин. Поняття «митно-тарифних відносин». Міжнародні тарифні відносини. Сфера функціонування міжнародних тарифних відносин. Митно-тарифні регулятори як інструмент реалізації митно-тарифної політики. Функції митних органів.

Рекомендована література: [9, 10, 11, 12]

Тема 2. Митно-тарифна політика як складова зовнішньоекономічної політики держави.

Еволюція розвитку міжнародних економічних відносин. Інструменти зовнішньоекономічної політики. Чотири складові митної політики України. Основні цілі митної політики. Функціональна спрямованість митно-тарифної політики. Основні напрями митно-тарифної політики. Основні принципи митної політики. Компетенція митних органів. Системність як принцип митного регулювання. Специфічні принципи митної політики. Митна політика у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Основні напрями вдосконалення митно-тарифної політики України.

Рекомендована література: [1, 5, 9, 10]

Тема 3. Характеристика методів митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Методи впливу держави на зовнішньоекономічні зв'язки. Адміністративні методи регулювання митно-тарифних відносин. Економічні методи регулювання митно-тарифних відносин. Правове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності. Основні завдання митного права. Специфічні галузеві принципи міжнародного митного права. Джерела міжнародного митного права. Процедури у сфері міжнародних економічних відносин.

Рекомендована література: [5, 7, 9, 10]

Тема 4. Організаційна структура митної системи України.

Завдання митної системи України. Органи управління митною справою. Механізм прийняття рішень у сфері застосування митного тарифу. Основні функції Митно-тарифної ради. Функції галузевих міністерств і відомств. Періоди функціонування митної системи України. Митна система України, її структура.

Рекомендована література: [3, 5, 7, 9]

Змістовий модуль II. Механізм функціонування тарифної системи країни.

Тема 5. Економічна природа митного тарифу, його класифікація та функціональні завдання.

Економічна роль митного тарифу. Торгівельно-політична роль мита. Механізм застосування митного тарифу. Класифікація видів мита. Моделі формування митного тарифу залежно від функціональної спрямованості. Класифікація митного тарифу залежно від мети та функціональності його застосування. Критерії визначення номінального мита.

Рекомендована література: [7, 9, 12, 14]

Тема 6. Специфіка використання експортного мита при регулюванні національного ринку.

Основні завдання експортного мита. Особливості нарахування митного тарифу залежно від виду мита. Фіскальні механізми нарахування мита. Сутність та нарахування адвалерного мита. Переваги і недоліки застосування специфічного мита. Комбіноване мито, його специфіка. Змішане мито, умови його застосування.

Рекомендована література: [3, 5, 7, 9, 10]

Тема 7. Застосування особливих видів мита як обмежувальних заходів.

Аспекти особливих видів мита. Механізм використання антидемпінгового мита. Три групи показників, які використовуються при визначенні економічних збитків. Випадки застосування антидемпінгового мита в Україні. Основні митні методи захисту національного ринку в Україні. Компенсаційне мито та умови його застосування.

Рекомендована література: [5, 6, 7, 9, 10]

Тема 8. Диференціація митних ставок залежно від країни походження товару.

Сутність простого митного тарифу. Складний митний тариф. Особливості простого митного тарифу в різних країнах. Преференційні митні ставки та їх використання. Особливості використання митних ставок в Україні. Різниця між преференційними та пільговими митними ставками. Умови встановлення преференції на товари. Правила застосування митних ставок.

Рекомендована література: [4, 6, 8, 10]

Змістовий модуль III. Характеристика систем митних режимів.

Тема 9. Систематизація митних режимів при здійсненні ЗЕД.

Митний режим, система митних процедур, їх зміст. Функції які виконують митні режими. Класифікація митних режимів. Завдання експертизи експортного контролю. Специфіка режиму реекспорту. Схема дії митного режиму «реімпорт». Особливості режимів, які використовуються при припиненні ЗЕД.

Рекомендована література: [3, 5, 6, 8, 9, 10]

Тема 10. Особливості застосування митного режиму при переміщенні майна через кордон.

Основні переваги митного режиму «Тимчасове ввезення (вивезення)». Механізм дії митного режиму тимчасового ввезення або тимчасового вивезення. Документальне оформлення митного режиму тимчасового ввезення або тимчасового вивезення. Перелік найбільш поширеного майна тимчасового

ввезення (вивезення). Особливості тимчасового ввезення і вивезення автотранспорту.

Рекомендована література: [7, 8, 9, 10, 11]

Тема 11. Використання митних режимів при наданні митними органами послуг у сфері митно-тарифних відносин.

Основні завдання митних ліцензійних складів. Правила відкриття та експлуатації ліцензійних складів. Класифікація митних ліцензійних складів. Правила експлуатації митних ліцензійних складів. Магазин безмитної торгівлі. Зобов'язання власника магазину безмитної торгівлі. Механізм нарахування митних платежів при функціонуванні митного режиму «магазин безмитної торгівлі».

Рекомендована література: [5, 7, 9, 10]

Тема 12. Вдосконалення системи митного регулювання в Україні на основі використання досвіду зарубіжних країн.

Основні причини, які перешкоджають процесу створення потужних секторів промислового експорту за умови збереження високого рівня протекціонізму для національних виробників. Основні шляхи для створення сприятливого економічного середовища для експортерів. Необхідність створення ефективної системи контролю над отриманням ресурсів. Прийняття сучасних спрощених схем митного контролю і митного оформлення.

Рекомендована література: [5, 7, 8, 10]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант контрольної роботи студент вибирає за першою літерою свого прізвища (див. табл.)

Перша літера прізвища студента	Номер варіанту контрольної роботи
А, Б, В	1
Г, Д, Е, Є	2
Ж, З, І	3
Й, К, Л	4
М, Н, О	5
П, Р, С	6

Г, У, Ф	7
Х, Ц, Ч	8
Ш, Щ	9
Ю, Я	10

Виконання контрольної роботи студентами є складовою навчального процесу й активною формою самостійної роботи студентів.

Мета контрольної роботи – поглибити та систематизувати здобуті в процесі вивчення курсу теоретичні знання, сформувати вміння самостійно працювати з навчальною, спеціалізованою літературою, законодавчими актами та статистичними матеріалами і застосовувати теоретичні знання і набуті навички на практиці.

Контрольна робота повинна мати обсяг не менше 15-ти сторінок тексту (комп'ютерний набір – 14-кегель, 1,5 інтервал, шрифт Times New Roman). Всі сторінки, окрім титульної, мають бути пронумеровані. Обов'язковою умовою написання роботи є зміст, що містить питання завдання із зазначенням сторінок, вступ та висновки, які повинні відображати власне ставлення студента до матеріалу, який вивчається, безпосередньо відповідати на питання без розриву сторінки та з зазначенням посилань на літературні джерела, а також список використаної літератури, який має містити не менше 10 джерел.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Сутність зовнішньоекономічних зв'язків.
2. Митно-тарифні регулятори як інструмент реалізації митно-тарифної політики.
3. Системність як принцип митного регулювання.

Варіант 2

1. Стратегії і тактики інтегрування економіки країни до світового економічного простору.
2. Функції митних органів.
3. Специфічні принципи митної політики.

Варіант 3

1. Оптимальна модель взаємовідносин України зі світовим простором.
2. Еволюція розвитку міжнародних економічних відносин.
3. Митна політика у сфері зовнішньоекономічних зв'язків.

Варіант 4

1. Місце митних відносин у моделі «внутрішні відносини – кордон – зовнішні відносини».
2. Інструменти зовнішньоекономічної політики.
3. Основні напрями вдосконалення митно-тарифної політики України.

Варіант 5

1. Правовий аспект митних відносин.
2. Чотири складові митної політики України.
3. Методи впливу держави на зовнішньоекономічні зв'язки.

Варіант 6

1. Об'єкт митно-тарифних відносин.
2. Основні цілі митної політики.
3. Адміністративні методи регулювання митно-тарифних відносин.

Варіант 7

1. Види митно-тарифних відносин.

2. Функціональна спрямованість митно-тарифної політики.
3. Економічні методи регулювання митно-тарифних відносин.

Варіант 8

1. Поняття «митно-тарифних відносин».
2. Основні напрями митно-тарифної політики.
3. Правове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності.

Варіант 9

1. Міжнародні тарифні відносини.
2. Основні принципи митної політики.
3. Основні завдання митного права.

Варіант 10

1. Сфера функціонування міжнародних тарифних відносин.
2. Компетенція митних органів.
3. Специфічні галузеві принципи міжнародного митного права.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність зовнішньоекономічних зв'язків.
2. Стратегії і тактики інтегрування економіки країни до світового економічного простору.
3. Оптимальна модель взаємовідносин України зі світовим простором.
4. Місце митних відносин у моделі «внутрішні відносини – кордон – зовнішні відносини».
5. Правовий аспект митних відносин.
6. Об'єкт митно-тарифних відносин.
7. Види митно-тарифних відносин.
8. Поняття «митно-тарифних відносин».
9. Міжнародні тарифні відносини.
10. Сфера функціонування міжнародних тарифних відносин.

11. Митно-тарифні регулятори як інструмент реалізації митно-тарифної політики.

12. Функції митних органів.

13. Еволюція розвитку міжнародних економічних відносин.

14. Інструменти зовнішньоекономічної політики.

15. Чотири складові митної політики України.

16. Основні цілі митної політики.

17. Функціональна спрямованість митно-тарифної політики.

18. Основні напрями митно-тарифної політики.

19. Основні принципи митної політики.

20. Компетенція митних органів.

21. Системність як принцип митного регулювання.

22. Специфічні принципи митної політики.

23. Митна політика у сфері зовнішньоекономічних зв'язків.

24. Основні напрями вдосконалення митно-тарифної політики України.

25. Методи впливу держави на зовнішньоекономічні зв'язки.

26. Адміністративні методи регулювання митно-тарифних відносин.

27. Економічні методи регулювання митно-тарифних відносин.

28. Правове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності.

29. Основні завдання митного права.

30. Специфічні галузеві принципи міжнародного митного права.

31. Джерела міжнародного митного права.

32. Процедури у сфері міжнародних економічних відносин.

33. Завдання митної системи України.

34. Органи управління митною справою.

35. Механізм прийняття рішень у сфері застосування митного тарифу.

36. Основні функції Митно-тарифної ради.

37. Функції галузевих міністерств і відомств.

38. Періоди функціонування митної системи України.

39. Митна система України, її структура.

40. Економічна роль митного тарифу.
41. Торгівельно-політична роль мита.
42. Механізм застосування митного тарифу.
43. Класифікація видів мита.
44. Моделі формування митного тарифу залежно від функціональної спрямованості.
45. Класифікація митного тарифу залежно від мети та функціональності його застосування.
46. Критерії визначення номінального мита.
47. Основні завдання експортного мита.
48. Особливості нарахування митного тарифу залежно від виду мита.
49. Фіскальні механізми нарахування мита.
50. Сутність та нарахування адвалерного мита.
51. Переваги і недоліки застосування специфічного мита.
52. Комбіноване мито, його специфіка.
53. Змішане мито, умови його застосування.
54. Аспекти особливих видів мита.
55. Механізм використання антидемпінгового мита.
56. Три групи показників, які використовуються при визначенні економічних збитків.
57. Випадки застосування антидемпінгового мита в Україні.
58. Основні митні методи захисту національного ринку в Україні.
59. Компенсаційне мито та умови його застосування.
60. Сутність простого митного тарифу.
61. Складний митний тариф.
62. Особливості простого митного тарифу в різних країнах.
63. Преференційні митні ставки та їх використання.
64. Особливості використання митних ставок в Україні.
65. Різниця між преференційними та пільговими митними ставками.
66. Умови встановлення преференції на товари.

67. Правила застосування митних ставок.
68. Митний режим, система митних процедур, їх зміст.
69. Функції які виконують митні режими.
70. Класифікація митних режимів.
71. Завдання експертизи експортного контролю.
72. Специфіка режиму реекспорту.
73. Схема дії митного режиму «реімпорт».
74. Особливості режимів, які використовуються при припиненні ЗЕД.
75. Основні переваги митного режиму «Тимчасове ввезення (вивезення)».
76. Механізм дії митного режиму тимчасового ввезення або тимчасового вивезення.
77. Документальне оформлення митного режиму тимчасового ввезення або тимчасового вивезення.
78. Перелік найбільш поширеного майна тимчасового ввезення (вивезення).
79. Особливості тимчасового ввезення і вивезення автотранспорту.
80. Основні завдання митних ліцензійних складів.
81. Правила відкриття та експлуатації ліцензійних складів.
82. Класифікація митних ліцензійних складів.
83. Правила експлуатації митних ліцензійних складів.
84. Магазин безмитної торгівлі.
85. Зобов'язання власника магазину безмитної торгівлі.
86. Механізм нарахування митних платежів при функціонуванні митного режиму «магазин безмитної торгівлі».
87. Основні причини, які перешкоджають процесу створення потужних секторів промислового експорту за умови збереження високого рівня протекціонізму для національних виробників.
88. Основні шляхи для створення сприятливого економічного середовища для експортерів.

89. Необхідність створення ефективної системи контролю над отриманням ресурсів.

90. Прийняття сучасних спрощених схем митного контролю і митного оформлення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Митний кодекс України // Урядовий кур'єр. – 13.03.2012 № 4495-VI
2. Про митний тариф України: Закон України від 19.09.2013 № 584-VII
\\www.rada.gov.ua
3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України 16.04.1991 № 959-XII \\ www.rada.gov.ua.
4. Зовнішньоекономічна діяльність та митна справа: Збірник нормативно-правових актів/ Упоряд. Камлик М.І. - К.: Атіка, 2004. - 680 с.
5. Митна справа в Україні: Митний кодекс України. Регулювання митної справи. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 384 с.
6. Гребельник О. П. Митна справа: підруч. - 4-те вид., оновл. та доп. - К.: ЦУЛ, 2014. - 472 с
7. Гребельник О. П. Митна справа: підруч. - 5-те вид., оновл. та доп. - К.: ЦУЛ, 2017. - 400 с. - 978-617-673-536-6
10. Гринькевич О. С., Вдовин М. Л., Марець О. Р. Митна статистика зовнішньої торгівлі: навч. посіб. - К.: Алерта, 2014. - 238 с.

Додаткова:

11. Дубініна А.А., Сорокіна С.В., Зельніченко О. І. Митна справа: підруч. - К.: ЦУЛ, 2010. - 320 с.
12. Дудчак В.І., Мартинюк О.В. Митна справа: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2002. - 310 с.
13. Ємченко І.В. Митна справа. - К.: Укоопосвіта, 2001. - 472 с.
14. Зеліначенко О. І., Михайлов В.І., Тихонова Н.П. Митна справа. - К.: Київ. держ. торг.-екон. ун-т, 2000. - 190 с.
15. Макогон Ю.В., Яценко А.Б. Митна справа: Навч. посіб. - К.: ЦНЛ, 2005. - 224 с.
16. Шкурупій О. В., Строчихін Ю. Ф., Вишневецька Л. І. Митна статистика. Практикум: навч. посіб. - К.: ЦУЛ, 2014. - 224 с.